

Jaunbornes Svētā Krusta Romas katoļu baznīca

Mazā un ļoti vienkāršā Jaunbornes Sv. Krusta katoļu baznīca uzcelta 1859. gadā pēc poļu muižnieka Juliusa Sivicka gribas, 1890. gadā pārbūvēta, 1921. gadā atjaunota. Mākslas cienītāju šeit var interesēt atsevišķi priekšmeti, no kuriem interesantākie – ērģeļu prospekta kokgriezumi, kas, iespējams, ir daļa no Elernes baznīcas manierisma stila iekārtas. Ap baznīcu izkārtosies lauku kapsēta, kurā centrālo vietu ieņem Sivicku ģimenes apbedījumi. Jaunborne bija Elernes filiālbaznīca, celta 1859.g. sv. Krusta godam. Baznīcas dibinātājs Jūlijs Sivickis (1812. - 1877.) ir apbedīts baznīcas dārzā.

Adrese: Jaunborne, Salienas pagasts, Daugavpils nov.

E-pasta adrese: elerne@inbox.lv

Mājas lapa: <http://www.visitdaugavpils.lv>

Koordinātes: 55°51'55.6" N, 26°55'29.9" E

Kultūrvēsturiskie objekti

Apraksts: Mazā un ļoti vienkāršā Jaunbornes Sv. Krusta katoļu baznīca uzcelta 1859. gadā pēc poļu muižnieka Juliusa Sivicka gribas, 1890. gadā pārbūvēta, 1921. gadā atjaunota. Mākslas cienītāju šeit var interesēt atsevišķi priekšmeti, no kuriem interesantākie – ērģeļu prospekta kokgriezumi, kas, iespējams, ir daļa no Elernes baznīcas manierisma stila iekārtas. Ap baznīcu izkārtosies lauku kapsēta, kurā centrālo vietu ieņem Sivicku ģimenes apbedījumi. Jaunborne bija Elernes filiālbaznīca, celta 1859.g. sv. Krusta godam. Baznīcas dibinātājs Jūlijs Savickis (1812. - 1877.) ir apbedīts baznīcas dārzā. Baznīcu 1900.gadā pārbūvēja un 1921. g. atjaunoja. Jaunbornes baznīca ir mūra, celta krusta veidā, no ārpuses balti krāsota, ar cinkotu skārda jumtu, vienu torni un mazu tornīti uz baznīcas jumta vidus. Tornis apjums ar melno skārda, krāsots. Baznīcas sānos 3 logi ar dzelzs restēm priekšā. Vidū krusta pagarinājuma sienā 2 logi un presbiterijā arī ir logi. Presbiterija daļa sešstūraina. Pie tās 2 sakristejas. Presbiterija galā augsta mūra kapela, balti krāsota ar nišu virsū. Nišā liela Kristus figūra ar koka krustu virsū. Baznīcas lielums 15 m x 7 m. Tornī 2 nelieli zvani. Virs ieejas durvīm uzraksts poļu valodā "Dievs ir mūsu patvēruma un stiprums." Baznīcā ir trīs altāri. Lielajā altārī Pestītāja krusts. Labajā pusē Dievmātes pastāvīgā palīga altāris ar Dievmātes un sv. Jāzepa gleznām, kreisajā pusē Jēzus Sirds altāris ar Jēzus Sirds un sv. Nikolaja gleznām. Baznīcā ozolkoka kancele. Kora telpās ērģeles (atjaunotas 1975. g.) un harmonijs.

Apkārt baznīcas dārzam mūra žogs ar cementa jumtu, bet baznīcas priekšā dzelzs žogs uz akmens pamata. Dārza kreisajā stūrī liela bedre, kur prāv. P. Jakovļs gribēja celt plebaniju. Dārzā ir misiju krusts, kas uzcelts 1935. g., kad tēvs B.Skrinda te izveda misijas. Ir arī mirušo kapi, starp tiem baznīcas dārzā apbedīts prāv. Teodors Kulikovskis (1874. g. — 1931. g.). Piezīme. Iebraucot Jaunbornē redzama uz liela akmens celta 2 x 1,5 x 2 m ķieģeļu kapela ar cinkota skārda jumtu. Būtībā tas ir mūra stabs ar nišu, kurā atrodas Jaunavas Marijas pastāvīga palīga glezna koka rāmī. Uz rāmja uzraksts poļu valodā: 1907.g. 15. oktobrī. Tālāk lūgums uz Dievmāti, lai dod veselību. Zem nišas misiņa skārda plāksnīte ar uzrakstu: "Zem Tava patvēruma".

Par šīs kapelas būvēšanu ir šāds nostāsts. Kādam zemniekam 1907. gadā dienas laikā uzbruka ļaundari, lai to noslepkavotu. Tam laimējās izbēgt. Ļaundari, lielā niknumā, metās to gūstīt. Zemnieks, bēgot nespēkā pakrita pie lielā akmens un zinādams, ka ļaundari to tūlīt panāks, sāka skaitīt lūgšanu: "Zem Tava patvēruma". Ļaundari zemnieku neievēroja un paskrēja garām, jo savu acu priekšā it kā arvien redzēja skrejošo zemnieku. Zemnieks, pateicībā par izglābšanos no drošās nāves, uzcēla Dievmātei šo kapelu. 1975. gadā pie šīs kapelas nogāzās liels koks, kas kapelu neskāra.

